

NOVE GENERACIJE GRAFIČARA BRANŠU VIDE KAO NEODVOJIVI DIO IT TEHNOLOGIJA

Zoran
Gazibarić

Prvo izdanje sajma Print21 u Sarajevu održano u 3. mjesecu ove godine ponovno je potvrdilo koliko su sajamska okupljanja bitna za grafičku branšu. Jedinstvena je to prilika tiskarima za vidjeti ponudu, saznati trendove, sresti kolege i konkurente, dobiti ideje... Isto tako, sajmovi su odlična prilika i za učenike i studente, buduće grafičare. Mogućnost za upoznati različita rješenja i tehnologije nemaju često. Tu su priliku u Sarajevu iskoristili i studenti Grafičkog dizajna i vizualnih komunikacija na Banja Luka College-u. Došli su u pratnji svog proaktivnog profesora, doc. dr. Zorana Gazibarića, koji je, između ostalog, bio uključen i u pripremu edukacijskog kutka održanog u sklopu sajma te je odličan poznavatelj stanja na grafičkom tržištu BiH.

Bili ste aktivno uključenu u organizaciju nedavno završenog sajma Print21 u Sarajevu. Što ste vi kao netko tko dobro pozna branšu zaključili iz svega viđenog?

Brojni posjetitelji najbolji su pokazatelj uspješnosti sajma. Njihovo aktivno učešće na predavanjima i panel diskusijama govori samo za sebe. Sajamska okupljanja izuzetno

su važna kako zbog prikaza novih tehnologija, tako i zbog održavanja prijateljstava unutar branše te stvaranja novih. Sajam Print21 u Sarajevu dočekan je s oduševljenjem i zbog toga organizatorima sve pohvale i za odlično odbrano vrijeme održavanja te sjajnu organizaciju i atmosferu na sajmu. Proširila su se poznanstva, noviteti su predstavljeni, prodana je oprema, kupci su dobili sajamske popuste. Mogu reći da su sa sajma svi otišli zadovoljni u iščekivanju ponovnog druženja.

Dugo ste u branši i kroz posao u privredi i kao profesor na Banja Luka College. Kako ocjenjujete stanje na grafičkom tržištu BiH? Koje glavne probleme biste izdvojili te koliko se tržište razlikuje u odnosu na tržišta zemalja regije?

Tokom proteklih 20-ak godina stanje na grafičkom tržištu Bosne i Hercegovine prošlo je mnoge izazove i promjene. Štamparije konvencionalnog tipa prigrllile su nove digitalne tehnologije u manjem ili većem obimu. Manje štamparije koje nemaju tendenciju rasta prelaze u potpunosti na digitalne tehnologije štampe, dok konvencionalne štamparije ulaganjem u nove tehnologije masovne produkcije dobivaju karakter konkurentnih evropskih štamparija.

Jasno se diferenciraju štamparije za proizvodnju i štampu ambalaže od štamparija za štampu knjiga. Segment umnožavanja postupkom elektrofotografije i srodnih tehnika u cut sheet formatu pokušava se pozicionirati u proizvodnji knjiga samostalno ili u simbiozi s konvencionalnim tehnikama manjeg formata. Štampa malog i velikog formata ink jet postupkom zauzima značajnu ulogu u štampi billboarda, brendiranju, car wrapping-u, štampi tekstila, štampi odjevnih predmeta i slično.

Možda više nego ikada ranije grafička branša je povezana s industrijom tekstila što je ujedno i snažan potencijal koji su prepoznali preduzetnici kako iz tekstilne tako i iz grafičke branše.

Profesor ste i na Banja Luka College-u na smjeru Grafički dizajn i vizualne komunikacije. Na temelju iskustva, što biste rekli, kako mladi danas percipiraju industriju tiska?

Moramo priznati da grafička branša postaje sve primamljivija za kandidate koji se opredjeljuju za studiranje. Grafička industrija jedinstvena je po svojoj interdisciplinarnosti te se u našoj industriji pronalaze i kreativci i kandidati s izraženim afinitetima za izučavanje inženjerskih disciplina.

Današnje generacije grafičku industriju percipiraju na jedinstven način koji je uslovljen IT tehnologijama prije svega, a shodno tome i neodvojivo ga svrstavaju u savremeni multimedijiski prostor. Možda više nego prije, nove generacije traže veće povezivanje i kanale komunikacije grafičkog proizvoda s pojmom proširena stvarnost. Isto tako, u baznoj inženjerskoj djelatnosti mladi su veoma zainteresovani za nove načine naprednog upravljanja, povezivanja i razmjene podataka unutar grafičkih tehnologija. Prema ovim pokazateljima industrija tiska doživljava promjene koje su vođene novim trendovima, a upravo su mladi ljudi ti koji unose promjene u sve segmente društva pa tako i u industriju tiska.

Privredni subjekti su zadovoljni izlaznim profilom iako je specijalizacija u zadatom privrednom okruženju uvijek poželjna.

Nedostatak radne snage jedan je od problema koji danas prilično muči tiskare. Kakva je situacija po tom pitanju u BiH? Kakvu suradnju Banja Luka College ima s privredom? Jesu li zadovoljni s profilom, odnosno sa znanjima budućih radnika koje školujete?

Nedostatak radne snage evidentan je danas u svim segmentima privrede pa tako i u industriji tiska. Iako je nedostatak radne snage prisutan, kvalitet grafičkih proizvoda štamparija iz BiH je zadovoljavajući što pokazuje i statistika izvoza grafičkih proizvoda iz BiH. Visoka škola Banja Luka College ostvaruje dobru suradnju sa privredom i naši su kadrovi zaposleni u grafičkoj branši diljem Bosne i Hercegovine.

Potpisali smo niz memoranduma o suradnji s privrednim subjektima kako u zemlji tako

i van njenih granica. Naši studenti odlaze na praksu, obilaze sajmove i naučne skupove i na taj način proširuju svoja znanja. Privreda je prepoznala i prihvatila naše studente kao posvećene, marljive i predane radu i učenju te im na taj način uvijek pružaju šansu da se zaposle. Naši bivši studenti gotovo uvijek opravdaju ukazano povjerenje.

Privredni subjekti su zadovoljni izlaznim profilom iako je specijalizacija u zadatom privrednom okruženju uvijek poželjna. Moram istaći da privredni subjekti koji imaju jasan plan za inkluziju kandidata uvijek pozitivno ocjene naše studente kao dobre radnike sa odličnim temeljnim znanjima iz grafičke struke. Dobra komunikacija Banja Luka College-a sa privredom je produkt individualnog zalaganja visokoškolske ustanove i nije dio nekog koordinisanog projekta ili aktivnosti koji bi za cilj imao povećanje saradnje

između akademske zajednice i privrednih subjekata. Ukoliko postoje inicijative koje nude koordinisane aktivnosti na ovom planu, Banja Luka College će se rado priključiti kako lokalno tako i regionalno.

TEPEDE

MUTOH

XpertJet 1641SR PRO

Akcijske cijene solventnih i UV printera:
Od 12.295,00 Eura + PDV

XpertJet XPJ-461UF

Od 16.995,00 Eura + PDV

